

Verslag van de online vergadering van Commissiewerkgroep Persistente Organische Contaminanten (POPs)

Datum : 23 november 2020
Commissie : DG SANTE
Ned. Delegatie : **Nikki Emmerik (VWS)**
Astrid Bulder (RIVM)
Martien Spanjer (NVWA)
Georgina van den Berg (NVWA)

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Dossierhouder
Nikki Emmerik
ne.emmerik@minvws.nl
T 070 340 xxxx

1. Perfluoroalkyl substances (PFAS) in food: discussion on the regulatory follow-up to the EFSA opinion, including analytical aspects

In de vorige werkgroep zijn vragen gesteld over ML's voor de som van PFAS stoffen vs. individuele PFAS stoffen. De CIE gaat daar vandaag op in. De focus van de huidige discussie is gericht op de individuele PFAS stoffen waarvoor analysemethoden beschikbaar zijn. Als er in de toekomst ook methoden beschikbaar komen voor de som van PFAS stoffen, kan ook worden nagedacht over ML's voor totaal PFAS.

Voor drinkwater is al wel een ML gezet op 0.50 µg/L voor de som van PFAS stoffen, deze wordt over 5 jaar actief. Binnen drie jaar komt naar verwachting een analysemethode beschikbaar hoe deze PFAS te meten in het drinkwater. Aangezien het voor voedsel om een andere matrix gaat, zijn er voor de verschillende ML's waarschijnlijk meerdere analysemethoden nodig. De CIE concludeert dat voor nu er alleen zal worden gediscussieerd over individuele PFAS stoffen. Een lidstaat vraagt zich af wat er met individueel wordt bedoeld, aangezien het in de opinie gaat om 4 PFAS stoffen. De CIE laat weten dat de 4 PFAS stoffen die individueel moeten worden gekwantificeerd PFOA, PFNA, PFHxS and PFOS zijn.

Ons kenmerk
Verslag CWG
Persistente Organische
Contaminanten (POPs) d.d.
23 november 2020

Secretariaat ROW
[_dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:_dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Het EURL geeft een presentatie over de analyten, de analysemethoden en de beschikbare LOQs. Het is mogelijk om de 4 PFAS stoffen uit de EFSA opinie te meten maar ook vele andere PFAS stoffen, zoals ADONA, GenX en F-53B. Inmiddels kunnen alle benodigde standaarden door de laboratoria worden gekocht als individuele componenten of als mix. Het EURL heeft 2 methodes beschikbaar. Eentje voor voeding van dierlijke oorsprong en eentje voor voeding van plantaardige oorsprong. De methodes bestaan uit drie stappen: 1. pretreatment; 2. extraction; en 3. clean-up, gevolgd door analyse met een triple quadrupole LC-MS/MS. De methode voor voeding van dierlijke afkomst is nieuw ontwikkeld door het EURL. Beide methodes kunnen worden gebruikt voor diverse voedselcategoriën. De methode voor dierlijke producten is gevalideerd voor 9 matrices: pangasius, forel, haring, zalm, garnalen, gans, varkensvlees, rundvlees en lamsvlees. De methode voor plantaardig materiaal is ook 2020 voor de matrices prei, gierst, asperges, komkommer, framboos en honing.

Het EURL legt als reactie op een vraag van een LS uit dat er geen kennis is over de verdeling van de contaminatie in producten omdat normaliter enkel de eetbare delen van voedselproducten worden geanalyseerd, omdat de ML hiervoor geldt. In geval van zalm wordt bv. de zalmhuid niet geanalyseerd, omdat aangenomen wordt dat deze niet gegeten wordt. Voor fruit geldt hetzelfde, bij een appel telt de schil mee, bij een banaan niet.

Het EURL geeft vervolgens nog een presentatie. Er zijn referentiematerialen en het EURL geeft trainingen en organiseert proficiency tests (PT), onder andere in vis. Veel laboratoria hebben al analysemethoden beschikbaar, sommige hebben echter nog niet voldoende mogelijkheden. Dit is wel belangrijk voor het vaststellen van ML's, dus CIE roept LS op om hun laboratoria contact op te laten nemen met het EURL en deel te nemen aan PT-testen. Er komen PT-testen aan voor eieren en lever, en vooral eieren zijn interessant aangezien EFSA aangaf dat deze een belangrijke bijdrage aan de blootstelling geven.

De CIE vervolgt de discussie over voor welke individuele PFAS ML's moeten worden gesteld. In de risicobeoordeling van EFSA is geconcludeerd dat er 6 PFAS stoffen zijn die de grootste bijdrage leveren aan de blootstelling van PFAS, namelijk tot PFOA, PFOS, PFNA, PFHxS, PFBA en PFHxA. De laatste twee PFAS stoffen hebben in tegenstelling tot PFOA, PFOS, PFNA en PFHxS een korte halfwaardetijd in mensen. De 4 PFAS stoffen die in de EFSA opinie staan representeren ongeveer 90% van de PFAS in menselijke bloed. Naast deze 4 PFAS zijn er meer PFAS die in kleinere concentraties aanwezig zijn bij mensen, zoals PFDA, PFUnDA en PFHpS. Echter zijn deze PFAS niet aangetoond in de kritische studies waarop EFSA haar risicobeoordeling heeft gebaseerd, en kunnen geen conclusies over risico's hiervan worden getrokken. EFSA heeft echter wel aangegeven dat andere PFAS dezelfde gevolgen zouden kunnen hebben voor de menselijke gezondheid. Nederland reageert dat andere PFAS dan de 4 PFAS genoemd in de EFSA opinie wellicht niet in het bloed terug gevonden worden, maar daarom nog steeds wel een effect kunnen hebben in het lichaam.

Er moet nu worden gekeken voor welke individuele PFAS een ML kan worden gesteld, op basis van de analyseresultaten van de LS en de risicobeoordeling van EFSA. En of dit individuele ML's zullen zijn en/of een som-ML. CIE geeft aan dat PFOS, PFOA, PFNA en PFxS in ieder geval opgenomen zullen worden, en PFDA, PFUnDA en PFHpS overwogen kunnen worden.

De CIE gaat in op welke voedselcategorieën relevant zijn voor eventuele ML's. Eieren en eiproducten, fruit en fruitproducten, vis en visproducten hebben volgens de EFSA opinie het grootste aandeel in de blootstelling aan PFAS.

Voor eieren heeft EURL heeft aangegeven dat aan LOQ van 20 nanogram/kg haalbaar zou zijn voor de helft van laboratoria. Deze LOQ is onder de P95 voor PFOS en PFOA, een ML op basis van die percentielen zou dus haalbaar zijn.

EFSA ziet fruit als grootste impact voor de inname van PFAS. De concentraties in fruit zijn erg laag, maar door de relatief hoge consumptie van fruit is er alsnog een hoge inname. Voor analyses in fruit zijn high-end LCMS apparaten nodig. Het is daaro de vraag of er nu al ML's gesteld kunnen worden. Daarnaast is er discussie over de bron van de PFAS in fruit. CIE geeft aan dat dat de PFAS via de bodem de plant en daarna het fruit in kunnen komen. Een lidstaat vindt het niet redelijk om naar ML's in fruit te kijken, omdat de concentraties in de range zijn van de LOQ.

Er zijn genoeg data beschikbaar voor visvlees. De vraag is of ML's voor specifieke vissoorten of voor alle vis opgesteld moeten worden, en of er verschil moet worden gemaakt tussen wilde en gekweekte vis. Nederland geeft aan dat EFSA naast vis ook zeevruchten aangeeft, CIE neemt dit mee. Een lidstaat wil weten wat gekweekte haring is, omdat van haring niet bekend is dat het gekweekt wordt. Volgens CIE gaat het waarschijnlijk om niet-organische haring.

Groente, vlees en vleesproducten geven daarnaast ook belangrijke bijdragen aan de PFAS blootstelling. Voedsel voor jonge kinderen kan een belangrijke bron voor PFAS blootstelling in jonge kinderen zijn, maar hier is weinig informatie over (weinig data). Alcoholische dranken worden ook benoemd in de EFSA opinie, maar ook hiervoor zijn weinig data beschikbaar.

Ook zal de Aanbeveling voor monitoring 2016/161 moeten worden aangepast. Er wordt voorgesteld de rapportages voor de Aanbeveling te regelen in de nieuwe Verordening over de controle van contaminanten. De CIE laat weten hier vanmiddag verder op in te gaan, in agendapunt 3.

CIE verzoekt lidstaten om hun ideeën voor de discussie over PFAS voor 7 januari schriftelijk aan te geven.

2. Continuation of the discussion on the review of the maximum levels for dioxins and dioxin-like PCBs (dioxins, sum of dioxins and dioxin-like PCBs, dioxin-like PCBs)

Dit onderwerp is 5 juni en 18 september ook aan bod gekomen. De CIE is ervan op de hoogte gebracht dat de uitgebreid review over PCBs simultaan wordt gedaan met de review over de nieuwe TEF-waardes, welke door de WHO herzien wordt. In de EFSA opinie was een duidelijk aanbeveling dat de TEF-waardes geüpdate moeten worden en nu niet meer valide zijn, voornamelijk voor PCBs. De WHO is gevraagd deze TEF-waardes te reviewen (in 2005). Vooralnog heeft de WHO dit nog niet gedaan, i.v.m. resources en in een formeel commitment van EFSA staat dat ze hiermee beginnen in 2021 en dit verwachten te finaliseren tegen het eind van 2022. In de tussentijd is er contact tussen EFSA en WHO. EFSA gaat de WHO ondersteunen bij de review, aangezien zij ook over data beschikken. De CIE heeft ingestemd mee te werken aan wetenschappelijk bewijs voor de review over TEF-waardes. Er is dus hoop dat het wat eerder wordt afgeleverd dan eind 2022, maar de review zal dus enkel in 2023 volledig kunnen worden voltooid.

Afgelopen werkgroep, 18 september, is voorgesteld dat er in de tussentijd gewerkt wordt aan een mini-review als quick fix. Hiermee kunnen alvast een aantal MLs worden gesteld voor voedselproducten waarbij duidelijk en significant te hoge levels worden gemeten. Het is daarom logisch om alvast naar deze categorieën te kijken. In deze mini-review zouden o.a. kunnen worden opgenomen geitenvlees, paardenvlees, wild, konijn, level, krab en krab-achtige, melk en legeieren. Deze categorieën. Dit zal gebaseerd worden op de huidige TEF-waardes. In het eerste half jaar van 2021 moet deze discussie worden afgerond, anders heeft het weinig zijn met het oog op de WHO review in 2023. De CIE gaat deze aanpak polsen bij de lidstaten alvorens de diepte in te gaan. Lidstaten reageren positief op het voorstel van de CIE.

Een lidstaat wil weten of de levels in de mini review onderdeel zullen zijn van de WHO revisie in 203. De CIE bevestigt dit. Een andere lidstaat vraagt of de voorgestelde MLs rekening zullen houden met het feit dat er bij paarden en wild een laag vetgehalte is.

Er komen vanuit de lidstaten geen bezwaren of aanvullende issues voor de mini review. De lidstaten kunnen dit nog toesturen naar de CIE achteraf. De volgende werkgroep zal in het teken staan van de productgroepen die worden behandeld in de mini review. Daarna zal verder worden ingegaan op deze onderwerpen.

3. AOB

-

4. Control Plan Contaminants – continuation of the discussion on:

- a. *Draft Commission Implementing Regulation (EU) on uniform practical arrangements of multi-annual national control plans (MANCPs) and annual reports by Member States on contaminants in food.*

Naar aanleiding van een eerdere discussie en input vanuit de LS heeft de Cie het document geüpdatet en herzien. Op verzoek van een aantal LS, dienen de controleplannen zich nu te spreiden over een periode van drie jaar. De Cie benoemt dat dit praktischer is en een periode van vier jaar mogelijk te lang is. De grootste aanpassing in het document is dat er meer focus is gelegd op producten van dierlijke oorsprong. Verder heeft de Cie een concreet voorstel gedaan om de controle op varkensvlees omlaag te brengen. Een aantal LS geven aan het hier mee eens te zijn. De Cie nodigt de LS meerdere malen uit om input op deze concept wetgeving bij haar aan te leveren.

Verder geeft de Cie aan dat de stukken in overeenstemming moeten zijn met de importwetgeving en controle aan de buitengrenzen. Zoals de Cie eerder al had aangegeven zou het item hierom dan ook worden geagendeerd in de werkgroep die zich met import bezighoudt. Dit Cie hoopt dat dit item begin 2021 daar nog kan worden geagendeerd en geeft aan dat er daarna nog ruimte is voor discussie in de werkgroep contaminanten. Hierna verwacht de Cie de stukken in het voorjaar-zomer bij de SCoPAFF in te brengen.

- b. *Guidance document*

Het eerste gedeelte van het richtsnoer omvat een lange lijst aan wetgeving omtrent contaminanten, waar nu ook wetgeving over radioactiviteit aan is toegevoegd: Uitvoeringsverordening (EU) 2020/1158 ingevolge het ongeluk bij de kerncentrale van Tsjernobyl, en Uitvoeringsverordening (EU) 2019/1787 ingevolge het ongeval in de kerncentrale van Fukushima. Er vindt discussie plaats tussen LS over het richtsnoer. Een LS geeft aan moeite te hebben met de lange lijst aan wetgeving en geeft aan dit graag anders te zien door bijvoorbeeld een korte introductietekst toe te voegen die enige toelichting over het document verstrekt. De Cie geeft aan dat het inderdaad een lange lijst is, maar het tenslotte reeds bestaande controlemaatregelen zijn die nu alleen in een ander kader zijn weergegeven. Een andere LS geeft aan een uitgebreidere uitleg te willen opnemen over het feit dat er meerdere monsters tegelijk kunnen worden genomen. Tot slot geeft een LS aan dat wanneer meerdere analyses in een monster worden verricht, er rekening moet worden gehouden dat er wel aan de gevraagde bemonsteringscriteria moet worden voldaan en sommige analyses andere soort van monstervoorbereiding vragen. De Cie nodigt LS nogmaals uit om de vragen die zij hebben op te sturen, zodat die antwoorden in het richtsnoer kunnen worden opgenomen.

Den Haag, januari 2021